

Nasjonalt nettverk for kvinnehistorie

Hovedansvarlig museum: Kvinnemuseet

Referat fra tredje nettverkssamling den 2. og 3. februar 2006 **på Rolighed, Kongsvinger**

Deltagere:

Kari Gaarder Losnedahl, Bergen Museum, Thorunn Lunde, Vest-Agder Fylkesmuseum, Ann Kristin Aasgaard, Vefsn Museum, Mia Lindrup, Norsk Filminstitutt – Filmmuseet, Elisabeth Aalmo, Norsk Filminstitutt – Filmmuseet, Sven Scheiderbauer, Norsk Luftfartsmuseum, Olav Gynnild, Norsk Luftfartsmuseum, Mona Holm, Kvinnemuseet, Lisbeth A. Chumak, Kvinnemuseet, Gunn Langseth, Kvinnemuseet, Ingun Aastebøl, Kvinnemuseet, Kari Sommerseth Jacobsen, Kvinnemuseet.

Program:

Torsdag den 2. februar:

- 16.00 Kaffe og kaker på Kvinnemuseet
- 16.30 Velkommen ved direktør Kari Sommerseth Jacobsen
Presentasjon av de deltagende museene
Samtale om forventninger og mulige fellesprosjekter
- 18.00 Direktør Sven Scheiderbauer fra Norsk Luftfartsmuseum:
”Luftfartens glemte kvinner”
Innspill og debatt
- 19.00 Absint hos Dagny Juel
Middag og bohemaften i Café Dagny

Fredag den 3. februar:

- 09.00 Førsteamanuensis dr. philos. Kari Gaarder Losnedahl:
”Kvinnemuseet i San Francisco: orientering - problematisering”
Spørsmål og diskusjon
- 10.00 Hvordan drive kvinnenettverket
- 12.00 Lunsj
- 13.00 Avreise

Møtereferat

Kari Sommerseth Jacobsen ønsket velkommen, og viste til følgende dagsaktuelle nyhet i mediene: Av de 100 mest omtalte personer i norsk presse i 2005, er det bare 11 kvinner. Hvordan er det med likestillingen i norske museer? Dette vet vi lite om. Kari Gaarder Losnedahl foretok en studie i 1992 av 20 utstillinger i Bergen med nedslående resultat ut fra et kvinneperspektiv (publisert i skriftserien nr. 5 til Senter for kvinne- og kjønnsforskning: ”Kvinne + museum= kvinnemuseum?”). Etter dette er det ikke utført noen lignende

undersøkelse. Derfor er nettverk for kvinnehistorie et viktig nettverk i museumsreformen. Et mulig og interessant fellesprosjekt ville være å undersøke utvalgte museer over hele landet hvordan kvinners historie blir ivaretatt både i dokumentasjons- og forskningsarbeidet og i utstillings- og formidlingsarbeidet.

Deltakerne presenterte seg:

Ann Kristin Aasgaard: Føler at vi har få kvinneperspektiver i det vi gjør. Bygdemuseene – som Vevelstad der jeg arbeider - er stort sett samlet inn av menn. Derved er det en overvekt av mannshistorie.

Mia Lindrup: I norsk film går 80% av offentlige filmstøtte til menn, og 20 % til kvinner. Norsk Filminstitutt ved direktør Vigdis Lian er opptatt av å få en bedre kjønnsbalanse. Jeg var til stede på Kvinnemuseets oppstartsmøte for kvinnehistorienettverket i Kristiansand på landsmøte der i september 2004. Foredraget til etnolog og doktorand Wera Grahn ved Linköpings universitet ”Bilder av kvinnligt och mannligt på svenska museer” var en stor vekker. Jeg foreslår at vi satser på en stor konferanse om temaet, her er det mye upløyd mark. Kari Gaarder Losnedahl: Har vært opptatt av kvinneperspektiv i alle år, var med i nettverk for museumskritikk i de årene det eksisterte fra 1993 og fremover. Hadde store årlige konferanser, blant annet to i Bergen. Dette bør fortsette.

Mona Holm: Opptatt av at også vanlige kvinners historie blir presentert.

Thorunn Lunde: Er her for å finne ut om dette nettverket kunne være noe for Vest-Agder Fylkesmuseum.

Olav Gynnild: Skriver bok om Gidsken Jakobsen, Norges andre kvinnelige pilot.

Sven Scheiderbauer: ”Luftfartens glemte kvinner.”

Luftfartsmuseets nye direktør ønsker i en ny utstilling som er under planlegging, å presentere ikke bare den mannlige og modige piloten, men også de kvinnene som piloten har omgitt seg med: moren, hustruen, datteren, søsteren, kjæresten. Han utfordrer Kvinnemuseet til å bidra som en samarbeidspartner i dette arbeidet. I sin brede presentasjon av temaet, ga han et interessant bilde av luftfartens historie relatert til kvinners deltagelse. Foredraget vedlegges i sin helhet.

Kvinnemuseet svarte ja på anmodningen om å delta i dette utstillingsprosjektet.

Kari Gaarder Losnedahl: ”Kvinnemuseet i San Francisco: orientering – problematisering.”

Dette Kvinnemuseet har vært under planlegging i 20 år, og skal åpne i 2008. Det har vært en lang prosess, men nå er tomten sikret ved havnen og millionene ruller inn til byggeprosjektet som er like ved oppstart. Et innspill til selve navnet: Vi opplever nå innen akademien at ”kvinne” som eget begrep forsvinner. Det heter ikke lenger kvinneforskning, men kjønnsforskning. Det er relasjonene mellom kvinne og mann som er i fokus. Losnedahl sier vi må holde vakt om kvinnebegrepet, det må synes for å bli ivaretatt på beste måte.

Kvinnemuseumsprosjektet i San Francisco begynte i 1985 med følgende utgangspunkt: å ville vise kvinners kulturhistorie. Initiativtakerne ønsket å gjøre kvinners historie mer kjent. I 1998

gjorde de en forandring: nå ønsker de å bli et internasjonalt kvinnemuseum. Losnedahl har kontakt med forsker Kari Offen som er en av drivkreftene, og står i nær forbindelse med henne. Nå er altså planen å ville vise kvinners historie verden over, ikke bare i USA. De vil hylle kvinnene, verdsette deres arbeid og skape mer forståelse for deres innsats. De vil også bevisstgjøre kvinner, og utfordre oss på hva som er kvinnelighet. Kvinner i det offentlige rom så vel som i den private sfære skal frem i lyset. Også de små historiene skal vektlegges, ned på grasrotnivået. Dataformidlingen skal være sentral.

Losnedahl har følgende innvending:

Er det mulig å ha skape et internasjonalt kvinnemuseum?

Losnedahl mener dette er en umulighet.

Det er også en fallgrube å ville forherlige kvinner.

Innspill fra Kvinnemuseet: Vi valgte å være beskjedne i utgangspunktet, kalte det aldri Norsk Kvinnemuseum fordi vi var ydmyke til oppgaven å skulle vise hele den norske kvinnehistorien. Det var den lokale kvinnehistorien i Kongsvinger som dannet grunnlaget for etableringen av Kvinnemuseet. Senere fikk vi en nasjonal oppgave, og den må vi utføre i samspill med museer over hele landet. Derfor er dette nettverket kommet i stand.

Apropos det å ville forherlige kvinner: I arbeidet med fredskvinneutstillingen i 2005, kunne vi ikke påstå at alle kvinner er fredelige. Blant annet var det kvinner som samlet inn penger og anskaffet krigsskipet "Valkyrien" i 1905.

Losnedahl etterspurte også tanker rundt Dagny Juel som kvinnesakskvinne.

Fra debatten: Hvordan drive kvinnenettverket?

Både Kvinnemuseet og kvinnehistorienettverket bør sette dagsorden og være en pådriver og inspirator for hele museums-Norge. Vi bør anmode Norges museumsforbund om å la dette være et landsmøtetema i hele sin bredde. Vi bør ha samlinger hver vinter slik som nå, og ellers ha et meldingsblad elektronisk minst to ganger pr. år for oppdateringer.

Deltakerne fikk en omvisning i utstillingene på Rolighed, og de fikk også høre om den forestående utstillingen som åpner den 29. april: "Lappete, lusete, fillete – ren. Skittentøyets kulturhistorie." Dette utstillingsprosjektet er en formidling av forsker Ingun Grimstad Klepps arbeider.

Referent: Kari Sommerseth Jacobsen